Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 78. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 26-го КВІТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, APRIL 26, 1985 No. 78. VOL. XCII.

ОБОРОНА І. ДЕМ'ЯНЮКА ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Клівленд, Огайо (Комітет Проти Совєтських Свідчень). — Не зважаючи на посилені екстрадиційні заходи, щоб відставити Івана Дем'янюка на суд до Ізраїля оборона вперто працює, щоб всі неправильності його засуду довести до відома трьох незалежних суддів 6-го Дистрикту в Синсиннаті, Огайо. Адвокат-оборонець Марк О'Коннор посилено працює над всіми кінцевими апеляціями, які мусіли бути внесені до 21-го квітня.

Як уже інформовано, федеральний суддя Франк Баттісті 15-го квітня виніс рішення видати І. Дем'янюка на суд до Ізраїля „за знищення багатьох тисяч жидів у німецькому концентраційному таборі Треблінка".

Під час двогодинної сесії в б'юрі Баттісті, суддя видав наказ ув'язнити І. Дем'янюка й у висліді того його забрали з будинку суду до місцевої тюрми.

Адвокат-оборонець, який був у частих конфліктах із Баттісті, черговий раз повторив обвинувачення цього судді в конспірації й колябо рації із совєтським КҐБ. М. О'Коннор назвав 52-сторінкове рішення Баттісті безправним і жахливим. Він також жалівся, що Баттісті не дав йому дозволу говорити. О'Коннор заявив, що наступним кроком оборони буде відклик до 6-го Дистрикту в Синсиннаті, як також окремі заходи для звільнення І. Дем'янюка з ув'язнення.

Як і раніше, І. Дем'янюк настоює на тому, що він ніколи в Треблінці не був, бо в той час перебував у таборах військово-полонених після того, як попав у німецький полон, не виконавши самогубства, як цього вимагав совєтський військовий закон. В 1981 році Баттісті відібрав у Дем'янюка горожанство. Дем'янюк твердить, що він подав місце свого народження в Польщі, щоб оминути насильної репатріяції до Совєтського Союзу. Минулого року іміграційний суддя Анджеліллі видав рішення депортувати Дем'янюка до СССР, що було відсунене апеляціями оборони аж до часу, коли Ізраїль зголосив свою вимогу видачі його на суд до Ізраїля. У зв'язку з цим Дем'янюк був би першим денатуралізованим американським горожанином, якого мали б видати на підставі 22-літнього договору між ЗСА й Ізраїлем. У тексті своєї вимоги Ізраїль твердить, що І. Дем'янюк вбивав десятки тисяч жидів у газових камерах Треблінки, підкреслюючи випадки мордів і побивань в'язнів. Баттісті твердив, що немає обмежень щодо вбивства і тому вирішив застосувати екстрадицію, яка мала б відбутися 1-го травня 1985 року о годині 10-ій ранку.

У пресовому звідомленні „Клівленд Плейн Ділер" з 17-го квітня подає, що відомий клівлендський підприємець і власник агенції подорожувань Джером Брентар, який добровільно займався інвестигацією справи І. Дем'янюка, допомагаючи його обороні, назвав І. Дем'янюка „жертвою відпущення".

„Упродовж двох останніх років", — сказав Брентар, — „зібрали ми стільки матеріялу евіденції, що в нормальному суді І. Дем'янюк давно уже був би унєвинненим. Одначе ще в 1981 році, коли на судову залю ввійшов Баттісті, вже тоді я знав, що Дем'янюк не матиме тут будь-якої шанси — тому ми очікували від Баттісті такої децизії". Найстарша, 35-літня дочка Дем'янюка, Лідія, назвала рішення Баттісті в справі екстра-

(Закінчення на стор. 3)

Совєтські злочинці в ролі „суддів" викликають затурбування

Ню Йорк. — Відомий політичний аналітик Алберт Л. Вікс помістив у щоденнику „Ню Йорк Сіті Трібюн" з 22-го квітня ц.р. довшу інформацію про Бюро спеціяльних інвестигацій (ОСІ) і ролю, яку намагаються відіграти в цій праці, вмішуючись при тому до справ американського судівництва, комуно-московські імперіялісти, допомагаючи нібито „виловлювати" сповидних воєнних злочинців. Як відомо, „воєнними злочинцями" Москва вважає кожного, що є противником їхньої системи.

А. Вікс пише, мабуть на підставі розмови з багатьма американськими громадянами, колись емігрантами із східньоевропейських країн, на яких він часто покликається, що організації і поодинокі впливові особи цих груп, особливо поляки, українці, естонці, лотиші і литовці, затривожені теперішньою працею ОСІ, зглядно нечуваною досі в історії Америки практикою, що це Бюро використовує без сумніву підфальшовані совєтські „документи" і свідчення проти багатьох осіб, тепер громадян ЗСА і Канади.

Згідно з інформацією газети „Ню Йорк Таймс", багато колишніх емігрантів жалуються і протестують проти практики ОСІ і поодиноких осіб затруднених цим бюром, або назначених ще адміністрацією президента Джиммі Картера. Балтійці і українці зокрема домагаються конгресового переслухання справи процедури праці ОСІ і використовування совєтських „натейпованих" свідчень, бо Москва не дозволяє своїм свідкам, переважно підібраним органами КҐБ, на виїзд за кордон і конфронтацію з обвинуваченими і підозрілими „воєнними злочинцями".

Очевидно, справа голокосту, у зв'язку з 40-ою річницею закінчення Другої світової війни і звільнення альянтами в'язнів з численних гітлерівських концтаборів, набрала особливого забарвлення, а також посилилася праця ОСІ, — пише А. Вікс, згадуючи при тому і численні виступи жидівських організацій проти пляну президента Роналда Регна відвідати в травні ц.р. німецький військовий цвинтар в Бітбургу і покласти там вінок на могилі невідомого вояка, бо на цьому цвинтарі поховані також вояки штурмових частин СС.

Тому, що ОСІ знаходиться під сильною критикою, що воно використовує совєтські свідчення проти багатьох новоамериканців із східньоевропейських країн і то дуже часто безкритично, беручи за добру монету все те, що йому „дає до вірування" совєтський прокуратор, Москва також збільшила пропагандивну кампанію проти цієї групи людей.

В наслідок таких акцій багато осіб прямо не мають змоги оборонятися, бо судді дуже часто навіть не хочуть покликати до переслухання свідків обвинувачених, на яких ще перед засудом кинуто клеймо „фашиста" чи „вбивника", що також противиться американському кримінальному кодексові, який каже, що людина залишається невинною, поки їй не доказано вини. Речники цих груп заявляють, що у висліді таких акцій відносини між ними і жидівськими групами погіршуються з кожним днем і це також йде на руку Москві, яка такими акціями закриває свої злочини і доконувані нею нові і колишні голокости.

М. ҐОРБАЧОВ ЗМІЦНИВ СВОЮ ПОЗИЦІЇ В ПОЛІТБЮРО

Москва. — Совєтське пресове агентство ТАСС повідомило що у вівторок, 23-го квітня ц.р., на пленумі Центрального Комітету КПСС генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Горбачов, у присутності біля 500 осіб проголосив вибір трьох членів до Політбюра, а саме: Віктора Чебрікова, шефа КҐБ, Єгора Лігачова і Ніколая Рижкова. До пленуму ЦК КПСС Чебріков був тільки кандидатом в члени Політбюра, без права голосу. Не голосуючим членом став також міністер оборони СССР маршал Сєргєй Соколов, 73-річний штабовий старшина, який був покликаний на це становище після смерти маршала Дімітрія Устінова. Лігачов і Рижков були обраними членами Політбюра, не будучи перед тим членами-кандидатами.

Отже тепер Політбюро складається із 13-ох членів і 6 кандидатів в члени. Кілька років тому в Політбюрі було 15 членів і 9 кандидатів в члени, але під час приходу на пост генерального секретаря М. Ґорбачова в Політбюро було тільки 10 членів і 6 кандидатів.

Крім вибору членів Політбюра, Пленум ЦК КПСС назначив дату з'їзду КПСС, який розпічнеться 25-го лютого 1986 року. Деякі, мабуть недостатньо поінформовані про ці справи американські кореспонденти, зараховують Чебрікова до українців, правдоподібно тому, що він народився на території України. Пересічний вік членів Політбюра знизився тепер з 70 до 65 років життя. Тільки два члени Політбюра, з усіх 13-ох не є росіянами, або спорідненими з українцями, пише щоденник „Ню Йорк Сити Трібюн" з 24-го квітня, кажучи, що найбільша після російської республіка ССCР „українська" репрезентована в Політбюро тільки двома членами.

Політичні аналітики кажуть, що М. Ґорбачов змагає до закріплення своєї позиції в керівництві імперією і три номінати є виразним натяком на це. Західні спостерігачі і дипломати в Москві крім того повідомили, що Ґорбачов, мабуть перший раз від його номінації на пост генерального секретаря, критикував політику З'єднаних Стейтів Америки і заповідав, що Совєтський Союз незабаром розгорне „нову мирну ініціятиву". Якою цяк ініціятива буде кожному вітомо, — кажуть політичні спостерігачі.

Р. РЕҐЕН ЗАКЛИКАЄ НАРІД ПІДТРИМАТИ УРЯДОВИЙ БЮДЖЕТ

Вашінгтон. — Президент Роналд Реґен, турбуючись справою бюджету запропонованого Урядом і оспорюваного Палатою Репрезентантів, виступив в середу, 24-го квітня ц.р., з безпосереднім зверненням до американського народу з поясненням бюджетових справ і проханням підтримати в цьому випадку урядовий проєкт шляхом масової висилки телеграм і телефонічних розмов із сенаторами і конґресменами з проханням не голосувати проти бюджету і також тим разом підтирмати Президента у його заходах втримати на відповідному рівні економіку і оборону ЗСА.

„Я потребую вашої допомоги", — заявив Р. Реґен у зверненні до народу, яке передавали крайового засягу радіо і телевізійні станції, даючи, після закінчення промови Президента, також слово відповіді для речника Демократичної партії, яким тим разом був лідер демократичної меншості в Сенаті сен. Роберт С. Бирд із Західньої Вірджінії.

Президент вважає, що З'єднані Стейти Америки стоять тепер на роздоріжжі між двома системами — системою свободи і демократії й тоталітаризму та визиску. В такій ситуації Америка мусить бути мілітарно сильною і в цьому не повинен ніхто сумніватися, — заявив Р. Реґен ефективно ,як завжди, обороняючи суму у бюджеті призначену для оборони.

Бюджет передбачає зменшення дефіциту до 100 більйонів долярів до 1988 року, без підвищення податків, проти чого від самого початку урядування протестує Президент. Демократи навпаки стремлять до обложення американських громадян податками щоб потім ті гроші розділити на різні соціяльні програми, які за адміністрації президента Джиммі Картера вже були дійшли до абсурду.

Президент Р. Реґен свідомий того що нація стоїть перед розв'язкою тяжких економічних й інших проблем, які вимагають уваги всього народу і підвищеної відповідальности, Конґресу. „Скажіть своїм сенаторам і конґресменам телефоном, що наша будучність залежна від розумних рішень тепер і від збалансування бюджету й що тепер не час займатися міжпартійною боротьбою, чи створюванням опозиційних гуртів у Конґресі, бо інтереси народу, безпеки ЗСА, мусять бути забезпечені", — підкреслено заявив Р. Реґен у свойому сьомому з черги виступі на крайовій телевізії. Він обороняв свою економічну політику, яка була успішною на протязі минулих років, не зважаючи на критичні голоси демократів, що залишили по собі економічну руїну в 1980 році.

В Палаті Репрезентантів Президент потерпів поразку, бо його проєкт допомоги повстанцям в Нікараґуа перепав двома голосами.

В СВІТІ

ФРАНЦІЯ, НАСЛІДУЮЧИ З'єднані Стейти Америки, приготовляється до випродукування і запущення свого власного міжпростірного корабля, який має бути наполовину менший від дотеперішніх американських кораблів. Кошти його продукції будуть значно нижчі. Французи назвали свій перший модель „Гермес". Він коштуватиме 1.4 більйона долярів і матиме вигляд бойового літака тільки з коротшою передньою частиною. Модель цього міжпростірного корабля буде показаний для публіки в травні ц.р. на паризькій виставці летунства. „Гермес" залишиться французьким проєктом і власністю, бо 13 европейських держав відмовились партиципувати в продукції цього корабля і в майбутніх полетах.

ІЗРАЇЛЬ ПОГОДИТЬСЯ звільнити з полону 1,000 палестинців у заміну за трьох ізраїльських військовиків, захоплених в полон палестинцями під час інвазії ізраїльських військ на Ливан в 1982 році. Колишній канцлер Австрії Бруно Крайскі і деякі інші західні дипломати переговорювали в цій справі з речниками ізраїльського уряду.

ПОНАД 1,000 ПОЛЯКІВ взяли участь в жалобній Службі Божій, яка правилась за душу замордованого в бестіянський спосіб працівниками державної служби безпеки о. Єжи Попелюшка. Служба Божа правилась в церкві св. Станіслава Костка, парафіяльній церкві, у якій резидував і якою управляв замордований польський священик-патріот. Під час відправ на зовні був прикріплений великий портрет о. Є. Попелюшка. Також в інших церквах правились жалобні Богослужби за його душу.

МУАММАР КАДАФІ, диктатор Лівії, зформував спеціяльну групу терористів і назвав її „Пан-Арабським командом", завданням якого буде поборювати впливи „американських імперіялістів в світі". На думку Каддафі, ЗСА й інші імперіялістичні держави вносять заколот на Близькому Сході й інших частинах світу і поборюють ті країни, які нібито „позбулися західніх впливів і створили в себе помірковані системи", з яких, мовляв, тільки користає населення арабських і африканських країн.

ПОІНФОРМОВАНІ ОСОБИ у Вашінгтоні кажуть, що президент Роналд Реґен приватно зустрінеться в Европі тільки з японським прем'єр-міністром Ясуґіро Накасоне, канцлером західньонімецького уряду Гельмутом Колем і президентом Франції Франсуа Міттераном. Маргарет Тачер і Беніто Краксі, прем'єр-міністри Великобританії Італії, й були на відвідинах у Вашінгтоні, а з прем'єром Канади Браєном Малруні Р. Реґен недавно зустрічався у Вашінгтоні і Монтреалі.

ДЕЯКІ ГАЗЕТИ поінформували, що американські прикордонники переловили на мехіканське-американському кордоні велику групу поляків, які намагалися перейти нелеґально кордон і продістатись до З'єднаних Стейтів Америки. В 1983 році не було ані одного поляка, який переходив би кордон з Мехіко, але тепер ситуація змінилася, бо правдоподібно польський уряд дає скоріше дозвіл на виїзд до Мехіко, як до ЗСА. Відважніші користають з цієї нагоди з надією, що вони якось закліматизуються в ЗСА, якщо їм вдасться перейти кордон.

НОВА ЗЕЛЯНДІЯ збільшила майже на 50 відсотків свій оборонний бюджет від часу коли між нею і З'єднаними Стейтами Америки заіснували напружені відносини і новозеляндський прем'єр не дозволив американським військовим кораблям причалювати до портів Нової Зеляндії без запевнення, що на кораблях немає нуклеарної зброї. Очевидно, Пентаґон не погодився на таку вимогу і ЗСА перестали інформувати уряд прем'єр-міністра Дейвида Ленга про рухи совєтських кораблів і стратегічні пляни ЗСА й Австралії, двох країн, які творять оборонний союз АНСУС.

СОВЄТСЬКИЙ СОЮЗ, як виглядає, заборонив своїм туристам і урядовим делегаціям відвідувати Індію від коли там невідомі особи застрелили совєтського дипломата, а другий дипломат попросив права азилю в З'єднаних Стейтах Америки разом з родиною. Проблема втечі із совєтського „раю" все була актуальною для центрального уряду в Москві, кажуть західні спостерігачі. Раніше, згідно із совєтськими інформаціями, біля 17,000 туристів з СССР й інших сателітних країн відвідували Індію.

В АМЕРИЦІ

СЕНАТОР ДЕМОКРАТИЧНОЇ партії Сем Дж. Ірвін, який провадив переслухання у славній „афері Вотерґейт", помер у лікарні в Норт Каролайні у віці 88 років. С. Ірвін перебував у лікарні останні три тижні та мав операцію жовчевих камінів, але безпосередньою причиною смерті були комплікації віддихових проводів. С. Ірвін був сенатором на протязі 20 років і був широко шанований за своє знання права та конституції, текст якої завжди носив зі собою.

ВЕРХОВНИЙ СУД ВИРІШИВ, що релігійні групи мусять платити мінімальні заробіткові платні тим робітникам, які займаються комерційними справами. Це однак не виключає, що деякі із них можуть працювати на добровільній базі. Верховний Суд ствердив, що є багато чисто приходових комерційних підприємств, які належать до релігійних груп.

ВІДОМИЙ ШИРОКО напиток Кока-Коля, що існує вже 99 років вперше зміняє тепер складники, достосовуючи їх до теперішніх смаків. З того приводу відбулася в Ню Йорку пресова конференція, на якій журналісти могли покоштувати „нову" Кока-Колю та ствердили що вони не завважують великої різниці з дотеперішнім напитком, хіба що тепер він солодший та більше подібний до Пепсі-Колі.

ТИСЯЧІ ЛІКАРІВ демонстрували в Олбані, Н. Й., щоб добитися менших ставок обезпечення за некомпетентне лікування хворих. Рівночасно тисячі студентів демонстрували проти того, щоб в стейті Ню Йорк підвищити вік для публічного пиття з 19 до 21.

В НЮ ЙОРКУ ЗГОЛОСИВСЯ другий чоловік, що твердить, що його тортурувала поліція під час допитів. У першому випадку 18-літнього студента, який зізнав, що його тортурували в часі переслухання за торгівлю маріхуаною, вже арештовано двох поліційних старшин.

ВІДОМА ВІЙСЬКОВА ЛІКАРНЯ в Бетесда, Мериленді, призначена для морських частин, звільнила тепер свого головного хірурга для серцевих недуг, як не вповні компетентного. Д-ра Доналда Білліґа звільнили в п'ятницю, 19-го квітня ц.р., після довгих слідств, як „замало компетентного у серцевій хірургії". Д-р Д. Білліґ має тепер сім днів до того, щоб зложити протест проти такого звільнення.

УРЯДОВІ ДОСЛІДИ показали, що щораз менше є зацікавлення серед молодих американців до військової служби і тому почали тепер дискутувати над тим чи не треба буде привернути обов'язкову військову службу. Але провідні військові чинники не бачать наразі потреби поважно думати про обов'язковий набір.

У ВІДОМОМУ УКРАЇНЦЯМ Браєні парку в Ню Йорку, в якому вібувалися раніше демонстрації та зібрання, місто побудує коштом 12 мільйонів долярів ресторан і терасу для проходів і відпочинку. В цей спосіб місто Ню Йорк хоче відновити цей парк, який знаходиться позаду головної бібліотеки на 5-ій авеню, і який є відомим місцем торгівлі наркотиками.

У ТЕЛЕВІЗІЙНОМУ СЕЗОНІ 1984-85, який тепер закінчився, передове місце має телевізійна станція Сі-Бі-Ес. На підставі різних опитів та студій всі три ключеві станції стоять майже нарівні в оцінці їхніх програм в тому сезоні, але Сі-Бі-Ес таки здобула найвищу оцінку.

ГОЛОСИ ТРЬОХ РАБИНІВ, що репрезентують консервативні жидівські організації прозвучали у неділю, 20-го квітня, по-новому у хорі голосів, що гостро критикують президента Роналда Реґена за його рішення відвідати військовий цвинтар в Німеччині. Один із них, рабин Єгуда Левін, сказав, що хоч, мовляв, Р. Реґен зробив своїм рішенням помилковий крок, проте „ми повинні пам'ятати те, що на протязі 40 років він був гарячим прихильником жидів".

Появився журнал „Рідна Школа"

Ню Йорк (ПАД). — Чергове число журналу „Рідна Школа" появилося в березні ц.р., рік видання XXI, число 1(80). Журнал присвячений 30-річчю створення Шкільної Ради при УККА. Головним редактором є д-р Євген В. Федоренко. На обкладинці журналу є історична світлина Учительського Збору Вечірніх Освітніх Курсів з головою Учительської Громади М. Кокольським. Журнал має 32 сторінки. Цікаво підібраний і укладений матеріял включає статті д-ра Едварда Жарського, І. Качуровського; Богдани Кукурудзи, Ірини Дибко, як теж інформативний і хронікарський матеріял.

Журнал „Рідна Школа" є корисним для всіх, хто цікавиться шкільництвом і вихованням української молоді. Річна передплата 6 дол., одне число 2,50 дол. на два роки — 11 дол., виходить тричі на рік. Адреса: Educational Council — UCCA, P.O.Box 391 — Cooper Sta., New York, N. Y. 10276-0391.

Відкрили виставку в пам'ять Ф. Дудка

С. Бавнд Брук, Н. Дж. (І. К.). — Тут на кладовищі апостола Андрія знаходиться могила колись дуже популярного, а нині призабутого прозаїка Федора Дудка. Помер він в 1962 році на 77-му році життя, не скінчивши кількох розпочатих праць, між ними і своїх спогадів п. н. „Моя молодість".

У цьому році 7-го травня припадає сторіччя з дня його народження (на Чернігівщині 1885 року), тож, вшановуючи цю дату, Бібліотека Дому Української Культури у Бавнд Бруку відкрила у суботу, 20-го квітня, виставку, присвячену пам'яті письменника. Виставка триватиме до 7-го травня, тобто до дня народження Ф. Дудка. У день закриття виставки співробітники бібліотеки покладуть китицю квітів на його могилу в імені численних його колишніх читачів, що з них багато спочивають на цьому самому кладовищі.

На двох стендах виставки показано майже всі друковані твори працьовитого прозаїка, між ними „Великий Гетьман", „Дівчата очайдушних днів", „Чортогрий", „Прірва" й інші. Окрему увагу звертають згадки про Ф. Дудка в енциклопедіях та відгуки на його смерть, особливо тепло писав про Покійного його приятель Володимир Дорошенко. Дещо з приватних матеріялів, що їх передала бібліотеці донька письменника Галина Дудко-Хамула, доповнюють цю дбайливо оформлену експозицію.

Під час виставки будуть прочитані уривки зі спогадів письменника та зі статті про нього д-ра Миколи Кушніренка.

Вже стало традицією згаданої бібліотеки опрацьовувати виставками окремі теми. Недавні дві виставки були присвячені „Церковним соборам" і „Церковній музичній творчості".

Слов'янський фестиваль в Нюарку пройшов успішно

Нюарк, Н. Дж. (Дора Рак). — Вже 11-ий раз відбувся одноденний слов'янський фестиваль тут в Ратґерс університеті в дні 31-го березня, з участю польської і української груп, що спільно і згідно спонзорують програму.

Цього року співспонзорами фестивалю були 32-ий Відділ Союзу Українок Америки з Нюарку під проводом голови Елсі Штогрин-Лок і Польсько-американська асоціяція із Томс Ривер, яку очолює Антоні Чапля.

В програмі взяли участь два танкові ансамблі — „Сизокрилі" під мистецьким проводом хореографа Роми Прийми-Богачевської, та „Польонез", який веде Кароля Бухальська-Ґоліс. Обидві групи заавансованих танцюристів, фахово проваджені, є одначе різні стилево і з різною інтерпретацією народних танків. Коли польський ансамбль придержується автентичности народних танків і строїв, то в українській групі видно свобідну інтерпретацію фольклорного матеріялу згідно з мистецьким знанням і смаком хореографа.

Добре уложена програма переплітала виступи обох ансамблів. „Сизокрилі" виконали дев'ять танків: настроєву „Гуцульську Рапсодію", жваві закарпатські танки, в тім дівочу „Тропотянку" і весільну „Дробойку", лемківський танок та „Волинянку", ще два жартівливі танки і на закінчення пописовий динамічний „Гопак", популярний в музичному світі завдяки композиції Модеста Мусоргського.

Всі танки, за вийнятком „Дробойки" хореографовані Р. Приймою-Богачевською за її власним помислом

Велике признання належить Р. Богачевській, колишній прима-балерині, що своє знання хореографічного мистецтва передає українській молоді, заложивши ансамбль під поетичною назвою „Сизокрилі", а ці знову радують своїх і чужих віртуозністю виступів.

Шість пар польського ансамблю в традиційних барвних краківських строях затанцювали сім танків. Репертуар складався із церемоніяльного „Польонеза", найстаршого танку колишньої польської аристократії, і „Мазура", музику яких використали світові композитори, та реґіональних народних танків куявяка,

(Закінчення на стор. 3)

Показ писання писанок на Слов'янському фестивалі в Ратгерс 31-го березня (Зліва): Елсі Штогрин-Лок, голова 32-го Відділу СУА, що спонзорував імпрезу, і народна мисткиня Евгенія Харченко.

(Фото: Дора Рак)

У ЛМКЛЮБІ ДОПОВІДАТИМЕ М. СТАХІВ

Ню Йорк. — Із Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що тут у п'ятницю, 26-го квітня ц.р., в годині 7-ій вечора доповідатиме Мирослава Стахів на тему „Традиційна українська вишивка" — про її походження, історію і розвій. Доповідь супроводитимуть прозірки.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".
Postmaster Send address changes to:
"Svoboda" • P O Box 346 • Jersey City, N.J 07303
P O Box 346 Jersey City, N.J 07303

Дальші „чорні хмари" над ЮНЕСКО

Як відомо, з кінцем 1984 року Америка перестала бути активним членом ЮНЕСКО (Організація ОН для справ освіти, науки і культури), тому, що на думку американського Уряду ЮНЕСКО вело просовєтську й антизахідню пропаґанду серед народів третього світу, розтрачувано великі частини бюджету на недозволені „організаційні" поїздки та високі платні урядовцям у різних частинах світу тощо. Як відомо, Америка вплачувала понад 25 відсотків до річного бюджету ЮНЕСКО.

Тепер, з Парижу повідомляють, що Ролянд Дюма, французький міністер закордонних справ, офіційно повідомив ЮНЕСКО, що Франція виступить із членства, якщо ЮНЕСКО не „впорядкує" цю важливу міжнародну організацію. Ця пересторога прийшла саме в той час, коли заступник директора ЮНЕСКО, Жерард Болля, швайцарський громадянин, нагло зрезиґнував зі свого посту.

Р. Дюма повідомив французький уряд і суспільство, що ЮНЕСКО повинно затримати „ідеологічну невтральність, уникати політизації дебат, які можуть довести до замішання, і навіть до зникнення організації".".

Коли Америка виступила з ЮНЕСКО, Франція, керуючись куртуазійним жестом вплатила додатково 2 мільйони долярів, щоб допомогти ЮНЕСКО в часі, коли Америка не вплатила своєї річної дотації до ЮНЕСКО.

Французька нота-пересторога була подана якраз під час резиґнації Ж. Боллі „через непорозуміння і різниці в поглядах щодо адміністрації ЮНЕСКО.

Формально причиною резиґнації мала бути відмова головного директора відновити контракт із заступником директора Ж. Боллі. Головним директором ЮНЕСКО, як відомо, є Амаду Матгар М'Бов, який походить із Сенеґалю.

Інші закиди є ці, що ЮНЕСКО постійно тримає сторону Совєтського Союзу та його комуністичних сателітів, які, як правило, підтримують совєтські внесення і резолюції, які у левиній частині — звернені проти Америки.

Справи поступової втечі членів ЮНЕСКО будуть предметом нарад екзекутивного комітету, що збирається в наступному місяці, та на генеральній конференції ЮНЕСКО, що має відбутися в жовтні ц.р. в Софії, столиці Болгарії.

Наступний мітинґ в травні мусить бути не лиш присвячений справам фінансів — які є дуже вичерпані через відсутність американських дотацій, але також справам внутрішніх реформ, чого особливо домагаються Британія і Франція.

Уже тепер Векикабританія і Сінґапур, через своїх представників, заявили, що вони залишають членство при кінці біжучого року, якщо ЮНЕСКО не поробить значних реформ. Також Західня Німеччина, Японія і Голляндія, які є більшими членами-спомагачами ЮНЕСКО, виявили свої невдоволення й критику політики й адміністрації ЮНЕСКО під загрозою, що вони теж покинуть цю міжнародну організацію, якщо не будуть пороблені засадничі реформи в нутрі цієї організації.

Як бачимо, чорні і загрозливі хмари таки далі висять над ЮНЕСКО, і щойно великі і засадничі зусилля зреформувати саму структуру і політику ЮНЕСКО можуть врятувати цю міжнародну організацію від занику і самоліквідації.

РЕАЛЬНІ ЧИ НАЇВНІ НАДІЇ НА ДОМОВЛЕННЯ З СССР?

М.С.

У зв'язку з приходом в СССР до влади нового генерального секретаря компартії СССР, а в недалекому майбутньому, мабуть, і лідера совєтської імперії Горбачова — на Заході, зокрема в Західній Европі, починають знову наростати надії на можливості домовлень із СССР, насамперед в справі роззброєння, а там і так званої мирної співпраці на базі співіснування двох систем — капіталістичної і соціялістичної. Залишаючи на боці сумнівність соціялізму в СССР, його окреслюють, до речі слушно, радше як систему державного капіталізму, треба сказати, що таке домовлення чи замирення означало б радше заіснування якоїсь форми співіснування демократії з агресивним тоталітаризмом.

Чи це можливе? На нашу думку, відповідь на це дає історія західньосовєтських стосунків починаючи з часів постання СССР, тобто з часів Леніна. Вже бо тоді визначалася роля СССР як пробойовика і реалізатора нового комуністичного ладу в світі. Цю генеральну лінію закордонної політики продовжував і Сталін, проте він саме почав реалізувати це поширення комунізму не так за допомогою ідеології, як радше сили і тактичних комбінацій. Кажуть, що вся його політика супроти нацистської Німеччини мала за завдання привести до конфлікту між капіталістичними країнами, щоб потім, після взаємного розгрому нацизму і західньої демократії, порядкувати світом з Москви. Невідомо, чи це правда, коли взяти сталінську велику допомогу Гітлерові і спільний розподіл здобичі. В кожному разі після перемоги над нацизмом, в чому Москва собі приписує головну ролю, Сталінові вдалося поширити панування СССР на цілу Східню Европу.

Якщо за часів Сталіна ідеологія комунізму відіґравала ще деяку ролю у зовнішній політиці СССР, то хрущовське викриття злочинів Сталіна і його системи на практиці привели до повного банкрутства комунізму в світі, маємо на думці комунізму совєтського типу. І з того часу Москва здійснює заповіт Леніна щодо перебудови світу на лад „реального соціялізму" радше засобами сили, проникання в різні країни третього світу за допомогою зброї, найкращим доказом чого є Афганістан. Але насправді мета залишилася одна і та сама, світ, на думку кремлівських можновладців має підпорядкуватися системі „реального соціялізму", нібито найкращій системі нового світового ладу. Не треба й доказувати, що всі ці заходи й прагнення вже з часів Сталіна великою мірою включали в себе елементи історичного російського імперіялізму й месіянізму, так що сьогодні навряд чи можна побачити, де починаються „інтернаціональні" завдання Москви, а кінчаються історичні агресивно-російські традиції.

У кожному разі за спадкоємців Сталіна нічого в цій міжнародній політиці не змінилося, вона й далі переслідує ту саму мету, не зважаючи на таку чи іншу тактику й гасла. Чи не клясичним прикладом того були часи детанту. На Заході детант пов'язували з мирним співіснуванням, „наближенням" обох систем, роззброєнням, економічною співпрацею. Москва вживала цієї самої термінології, але використовувала її як тактичний засіб для приспання уваги „гнилої демократії", як своєрідного „троянського коня". Результат такий, що замість роззброєння СССР озброювався, і водночас проникав в різні частини світу, не засобами ідеології, а голої сили.

Протверезіння вільного світу, насамперед Америки після останнього совєтського замаху в Афганістані викликало на Заході не так прагнення шукати нових шляхів, як радше журливі думки з приводу занепаду детанту. Правда, в Америці прийшли до голосу реалісти, які сказали собі, що з СССР треба говорити з позицій сили. Але й там є сильні тенденції у якійсь формі знайти з СССР модус вівенді, порозумітися з Москвою насамперед в справі роззброєння, а далі й господарської співпраці. Ці тенденції зросли зокрема з хвилиною, коли генеральним секретарем КПСС став Ґорбачов. Мовляв, це людина нової ґенерації, що думатиме реальніше, що змінить чимало в дотеперішніх заложеннях внутрішньої та зовнішньої політики.

Дві речі роблять ці сподівання нереальними. Поперше, Ґорбачов не є диктатором СССР, він є лише членом, правда, тепер першим, так званого колективного керівництва, тобто совєтської верхівки, яка на ділі кермує імперією. І, подруге, в зв'язку з визначеними від понад 60 років напрямними політики СССР, Ґорбачов не може нічого змінити, навіть якщо б хотів, в чому, до речі можна сумніватися. Зміна зовнішньої політики на практиці означала б саме зрезиґнувати з агресивних совєтських цілей в світі, вивести свої війська з Афганістану та інших країн третього світу, погодитися на справжнє роззброєння і на контролю цього роззброєння.

А це в свою чергу означало б необхідність внутрішніх змін, реформи, що привели б до ліквідації терору і насильства, привернення людських прав. Бож не можна з одного боку переслідувати чесні заходи на відтинку зовнішньої політики, а на внутрішньому відтинку продовжувати стару лінію, чи пак лінію неосталінізму. До того ж і переставка на мирну продукцію мусіла б привести до основних економічних змін та реформ. В загальному — все це мусіло б в кінцевому ефекті привести до лібералізації системи, децентралізації економічної та політичної, припинення русифікації тощо. Не забуваймо, що саме деякою мірою такий процес

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

„РОСІЙСЬКІ ПИСАНКИ" В УКРАЇНСЬКОМУ МУЗЕЇ

У „Свободі" з 19-го квітня ц.р. появилася інформація п,н. „Писанка популяризує Український Музей" (чи навпаки?), в якій подається, що великодні програми УМ, які включають виставку кілька сотень писанок, показ техніки писанкарства та курси писанкарства, викликають помітне зацікавлення американської преси, телевізії й публіки".

Поміж американськими газетами, які помістили згадки про ці музейні програми, названо: „Ню Йорк Таймс", „Ню Йорк Повст", „Кетолік Ню Йорк", журнал „Кю" та довідник бюра конвенцій у Ню Йорку. Крім англомовних газет згадані — один китайський і один японський часописи.

На жаль, у репортажі Одрі Клинтон п. н. „Брейкінґ Авт", поміщеному в третій секції „Ню Йорк Нюздей" з п'ятниці, 5-го квітня ц.р., і прикрашеному фотомонтажем із писанкою на передовому місці, у пояснювальному тексті написано: „Для тих, хто захоплюється кольористими абстрактними взорами російських писанок, влаштовано в Українському Музеї показ понад двісті їх зразків".

Варто, щоб управа УМ і громадяни спростували цю подвійну невірність: 1) показано українські, а не російські писанки та й не могло бути інакше, бо 2) росіяни не мають взагалі писанок (як теж коляд).

Адреса газети: New York Newsday, 780 3rd Ave, New York, N.Y. 10017; tel.: (212) 303-2850; або: Queens Blvd., Rego Park, N.Y. 11374; tel.: (718) 520-0505.

Володимир Барагура

Вудгейвен, Н.Й.

ЧИ СПРАВДІ „МОВА СЕЛЯН"

У статті „Чому корпус досекулярної творчости?" („Свобода" з 7-го і 8-го березня ц.р.) Омелян Пріцак висуває твердження про розумовий підхід до важливих рішень у західніх народів і емоційний підхід до таких рішень в українців. Як приклад він дає порівняння князя Мешка I і князя Володимира Великого. Перший з них, приймаючи християнство римокатолицьке, діяв розумово, „бачивши майбутність власне того обряду". Натомість князь Володимир прийняв християнство з Царгороду „не в наслідок рішення базованого на доцільності, а з емоційних причин. Він послухав своїх послів, які перевірювали віру тільки тому, бо їх захопила музична сторінка церковної відправи". Наслідок: постійне хитання українців у релігійно-церковних справах і стійкість у поляків.

Як бачимо доказ на своє сміливе твердження опирає проф. Пріцак на літописному оповіданні-леґенді про перевірювання українськими боярами різних вір перед рішенням прийняти одну з них. Одначе Михайло Грушевський каже, що „історична нестійність цього оповідання виказана вже вповні." („Історія України-Руси", т. I, ст. 503). Натомість історичні факти вказують на свідоме, розумове діяння князя Володимира. В їх основі лежить доцільне бажання нашого князя зв'язатися з візантійським двором для піднесення свого авторитету серед своїх підданих, ввести Русь в коло культурних націй та зв'язати духом нової високої віри різні племена своєї держави.

Також закидає професор Пріцак нашим предкам, що захопившись романтизмом „відкинули досі вживану літературну мову й почали писати мовою селян". Тут слід пригадати, що романтизмом захоплювалися всі культурні народи і вони теж впровадили народні мови як літературні на місце давних чи чужих мов. Вистачить порівняти стару літературну мову англійців, німців, французів і інших народів з їхньою модерною літературною мовою, щоби бачити подібну різницю, як її маємо в нашій літературній мові.

Професор О. Пріцак називає цю мову „мовою селян", тоді коли сучасники українського романтизму вважали її мовою Хмельницького, Дорошенка, Палія, Апостола... „Язик український, або як хочеться його називати іншим — малоросійський, се не наріччє, але окрема самостійна мова, одна з найбагатших слов'янських язиків," — писав філолог І. Срезневський в 1834 році.

Можна думати, що ці факти проф. Пріцакові, як історикові відомі, дивно тільки, чому він не взяв їх до уваги в своїй статті.

Д-р Іван Лесько

Ст. Пітерсбурґ, Фла.

„Листи читачів" повинні бути не довші, як одна сторінка машинопису, друкована через два інтервали. Лист повинен торкатися тем, порушених тільки на сторінках „Свободи". Реагувати слід до десяти днів після опублікування матеріялу. Якщо лист пишеться рукою, то слід писати його чітко і виразно і також з великими відступами поміж рядками. Редакція застерігає за собою право скорочувати листи й виправляти мову, як і скреслювати різкі вислови.

У 40—РІЧЧЯ УРДП

Олексій Коновал

У цьому році Українська Революційна Демократична Партія (УРДП) відзначає своє 40-річчя. Цей український революційно-демократичний рух почав оформлюватися в політичну силу відразу після закінчення Другої світової війни. Партію УРДП творили особи соборницьких поглядів, вихідці різних частин України. А ними були Іван Багряний, Григорій Костюк, Іван Майстренко, Роман Паладійчук, Кирило Даценко, Борис Левицький, Михайло Воскобійник, Павло Маляр, Петро Шинкар, Михайло Міщенко, Михайло Турчманович та Іван Дубинець. Іван Багряний який уніс найбільший вклад у створення та ріст партії писав: „Ми не боремося за жодну філософську систему. Ми боремося за державу. Ми боремося за право нації мати свою хату". Ідеологом УРДП були Іван Багряний, який був генеральним секретарем майже увесь час аж до своєї смерти, Юрій Дивнич-Лавриненко та Василь Гришко. УРДП на протязі 40 років очолювали Григорій Костюк, Іван Багряний, Федір Гаєнко, Василь Ів. Гришко та тепер її очолює Михайло Воскобійник.

Щоб згуртувати довкола себе людей та щоб ідеї партії були відомі ширшому колу людей УРДП видавало чи й далі видає „Наша боротьба", „Наші позиції" та вже сороковий рік „Українські вісті". Щоб захистити людей від примусової репатріяції до СССР І. Багряний написав памфлет „Чого я не хочу вертатися до СССР", який вислано впливовим особам в урядах ЗСА, Канади та Англії. УРДП з самих початків орієнтувалася на сили українського народу, що живе в Україні, а не за її межами. Іван Багряний в одній з своїх статтей твердив, що Україна володіє кадрами високого фахового, державного і політичного вишколу, які в слушному моменті можна і потрібно використати для створення незалежної української держави. Але ті кадри, в тому числі й члени комуністичної партії й комсомолу займають відповідальні пости в Україні. Їх треба усвідомлювати, спрямовувати й об'єднувати навколо ідеї національної свідомости і незалежности ідеї народоправства та боротьби за здійснення тих ідей. УРДП, радить зустрічатися з людьми з України, як є змога відвідувати Україну й дати там людям розуміти, що вони мають бути господарями на своїй землі. Що в Україні не такі рожеві справи як їм говориться, бож на вулицях українських міст лунає не українська мова, а мова окупанта, російська мова. Уряд Совєтської України не дбає про добробут свого народу, а є ставником Москви. Тому УРДП пропаґує насамперед зробити революцію в думанні українського народу, щоб він у своїй свідомості прагнув бути незалежним народом, тоді ніякі русифікації й поневолення для нього не будуть страшні. Зрушити українське суспільство до активного змагання за зміну життя в Україні може легко привести до революції соціяльної, національної, духової, політичної, і до створення самостійної української держави.

Середовище УРДП видало багато вартісних книг, які розкривають трагедію українського народу, а це двотомову працю про голод 1933 року англійською мовою під назвою „Біла книга про чорні діла Кремля" кільканадцять праць Ів. Гришка про голод англійською та українською мовами, книги дисидентів Шумука, генерала Петра Григоренка, Г. Снєгірьова та інших. „Українські вісті" на протязі сорока років були змістом і духом загальнодемократичним, антикомуністичним часописом, до якого горнулися тисячі людей східніх областей України в часі потреби в роки репатріяції. Вони виступали в обороні гнаних, переслідуваних, стріляних і недостріляних російсько-комуністичною системою. Живучість середовища УРДП є виявом живучости політичної плятформи. І газета „Українські вісті", головними редакторами якої були Павло Маляр, Іван Багряний, Юрій Дивнич-Лавріненко, Михайло Воскобійник, Віталій Бендер, Василь Ромашко, Андрій Глинін, Федір Гаєчко та тепер Михайло Смик були їх дзеркалом. У 40-річчя УРДП та „Українських вістей" в Дітройті відбудеться 9-ий з'їзд УРДП 25 і 26-го травня 1985 року. У відкритій частині з'їзду буде прочитано дві доповіді: Надії Світличної на тему „Стан українського опору на батьківщині" та Василя Ів. Гришка — „Три етапи нашого сорокаріччя: огляд, підсумки й висновки". Доповіді для ширшого кола громадянства Дітройту й околиць будуть виголошені в суботу 25-го травня в 7-ій годині вечора в Голідей Інн при 1 Вест 9 Майл Ровд в Дітройті.

Ярослав Падох

ПО ЗОЛОТЕ РУНО

IV.

Незабаром мене повідомлено, що відбулося засідання управи Громади, й „усі раді вітати мене й НТШ", а голова Громади Роман Олексишин і член управи М. Костка доражджували прибути бодай на два тижні до їх славного туристичного міста, яке щорічно відвідує мільйон туристів.

Заохочую нашу громаду в Америці піти їх слідами. Всі три дні мого перебування у Сан Дієго пройшли, як казка. Само місто зовнішньою красою рівняється раніше описаним містам й до того має величаві влаштування, які викликують неперевершене враження: ботанічний і зоологічний городи, „морський світ" з басейнами океанічних риб і китів, з їх неймовірними продукціями, „міжпростірний" театр із прецікавими технічними експонатами тощо. Крім цього місто має гарні ґалерії картин з творами Рембрандта, Рубенса й інших майстрів. Зі старої морської ліхтарні збудованої в 1855 році видно одну з найкращих пристаней світу.

Українська громада в Сан Дієго невелика, але об'єднана. Має свою католицьку церкву, але центром збірного життя є Громада, яка гідно репрезентує й пропаґує українську культуру та політичні змагання. Центром зовнішньої діяльности є невелика, двокімнатна хатина з великою назвою „Україна" назовні з гарними мистецькими експонатами й невеличкою бібліотекою внутрі. Ця хатка розташована в просторому парку, в якому розміщені подібні будови інших національних груп, які живуть у місті. Біля української, стоїть дещо більша хата з написом ЗСА. в цьому приміщенні відбулася в середу 16-го січня моя зустріч з місцевими громадянами. З уваги на приміщення й число присутніх зустріч мала інтимний, теплий характер. Зібрані цього вечора зі зацікавленням довідалися про більш, як сторічну минувшину НТШ, про коло тисячі довоєнних й близько три сотні повоєнних власних видань, зокрема про уже 94-річне серійне видання „Записок НТШ", які є унікатом у цілій видавничій історії України. До війни вийшло друком 155 чисел „Записок", а тепер його число перейшло дві сотні. Їхня поява й друк інших видань, які в міру обставин є дефіцитові, може продовжуватися тільки при видатній допомозі українського громадянства. Раніше переслані брошурки п.н. „Незнищиме Товариство", українською і англійською мовами, що їх роздано присутнім, закріпить у них пам'ять про нашу зустріч і НТШ, та його потреби. Питання й відповіді на них протягнули цей вечір до пізньої ночі.

Наявним зрозумінням ваги української науки, в цьому і НТШ, були самочинно здекляровані й складені пожертви на ювілейний фонд НТШ. Михайло і Анна Костки та Олександер і Софія Скопи склали по 500 долярів, а менші датки склали Олександер і Ольга Ґерґела, Володимир і Єлисавета Бачинські, Надія Стефанська, Марко Гордіюк, Богдан і Наталія Климковичі та Стефанія Лагола, вдова по галицькому судді, яка прибула на зустріч у товаристві свого свояка д-ра Олександра Береста, активного громадянина. Пожертви досягли суму 2,000 долярів, враховуючи 500 долярів зі спадщини покійного місцевого громадянина інж. Леоніда Романюка. Управа Громади буде старатися збільшити цю суму пожертвами інших громадян.

НТШ вдячне за такий щедрий відгук. До згаданих вже Романа Олексишина, з яким, на жаль, я не мав змоги ближче познайомитися, належить ще Олександер Скоп, дуже активний й жертвенний підприємець, про якого згадували мені громадські діячі в Сакраменто і в Лос Анджелесі. Я мав приємність познайомитися з ним і його дружиною Мартою, народженою Сіяк у їхньому гостинному домі. Одна з доньок О. і М. Скопів, маґістер бібліотекознавства, на протязі довших років допомагала упорядковувати одну з українських бібліотек у Торонто. З нею вдержуємо зв'язок в надії на її співпрацю в нашій бібліотеці в Ню Йорку, що від минулого року приміщується в нашому новому домі.

Арізонський Фінікс

У четвер, 17-го січня, я залишив чарівну Каліфорнію, щоб після відвідин її чотирьох громад зустрітися з українським громадянством у чотирьох дальших стейтах.

Місто Фінікс знаходиться кількасот миль на схід від Сан Дієго, має цікаву символічну назву пов'язану зі стародавньою леґендою про птицю яка воскресала з попелу пожарищ. Назва гармонізує з українською громадою цього міста: динамічною, оптимістичною й готовою до добрих діл. Хоч тутешні поселенці в більшості й то здавен тяглися до сухої Арізони, зокрема до двох міст Фініксу й Туссону, для поправи здоров'я громада зовсім не нагадує емеритських осель. З молодечою енерґією вона живе, працює й доробляється гарних домів й непоганих умов життя. Показником її активности й громадських чеснот може послужити моя зустріч з нею у 110-річчя НТШ. Сотня учасників зустрічі й то в звичайний, будень-четвер, на протязі мого лише одноденного й першого побуту в Фініксі число жертводавців на НТШ мають свою дзвінку вимову. А втім, Арізона мала вже раніше окреме місце в історії НТШ. В її другому великому місті жив і помер сл. п. Михайло Мельникович, який залишив чимале майно для своєї громади, в цьому 10,000 долярів для НТШ з метою подбати про англомовну історію України й поширити її між американською елітою й примістити у світових бібліотеках. Наше товариство докладе чимало власних фондів, щоб виконати останню волю цього справжнього патріота.

Спонзором ентешівської зустрічі в Фініксі був місцевий відділ Українського Конґресового Комітету Америки. Його голова Михайло Огащук й головні помічники (яких було напевно більше) Дмитро Дидик і Ярослав Росола, вклали дуже багато праці в підготову зустрічі. В „Бюлетені УККА" з грудня минулого року й з січня ц.р. були поміщені не лише повідомлення і статті про НТШ і його 110-річну працю й здобутки, але й заклик до участі в зустрічі та прикладної жертвенности на ювілейний фонд Товариства та сплату його нового дому. Заклик був ілюстрований великою знімкою дому та пригадкою, що „немає ніякої наукової, громадської, культурної й навіть релігійної праці без матеріяльної допомоги. Тому відгукнімся щиро і жертвенно на заклик НТШ і допоможім йому завершити розпочате діло". Належить відмітити, що редактором цього гарно й солідно редаґованого місячника є Ярослав Росола, а його заступником і співробітником Микола Теслевич.

Окремі слова вдячности й признання за успіх цієї зустрічі належать моєму давньому співробітникові в „союзовому" періоді моєї громадської праці. Дмитрові Дидикові, колишньому секретареві відділу УНСоюзу в Джерзі Сити. Довгі роки він належав до справжньої еліти цієї установи, як виїмково дбайливий секретар і організатор нових членів. Давня дружня співпраця дала мені відвагу просити Д. Дидика про допомогу в іншій ділянці громадської роботи в його новому місці поселення. Він і це завдання у співпраці з іншими, виконав по-старому з новим успіхом. Признання також належиться зв'язковій поміж Д. Дидиком і мною, а це його доні Ані Дидик, колишній співробітниці культурного Відділу УНС й керівничці розвагової програми на Союзівці в літньому сезоні, яка тепер працює у Вашінґтоні.

Зустріч відбулася у залі СУМА у пізніх пополудневих годинах. Її відкрив голова відділу УККА Михайло Огащук, місцевий бизнесмен, який після привітальної промови покликав до президії зборів голів усіх місцевих організацій, між ними Теофіля Кавку, голову ООЧСУ, Ірину Масну, мол., голову СУМА, Івана Віятика, голову будинку СУМА, Омеляна Комарницького, голову Патріярхального Товариства, доня якого займає високе становище у Вашінґтоні, й, як відомо, промовляла в часі вересневої маніфестації проти русифікації України під пам'ятником Шевченкові і п. Децика, голову об'єднання сеньйорів. За президіяльним столом засіли також Дмитро Дидик, голова комітету зустрічі та Я. Росола, редактор „Бюлетеня УККА" й дуже активний організатор зустрічі, який на прохання М. Огащука, представив автора цього репортажу й пригадав присутнім дещо з його громадської активности.

(Продовження буде)

З діяльности фльоридської громади

Чар квітучої і все зеленої Фльориди ні з чим не можна порівняти. Ця частина країни із трьох боків — сходу, півдня і заходу — омивається морем і морськими заливами і не даремно і тутешні мешканці, як і туристи називають Фльориду „райською землею" - країною молодости. Тільки в двох місяцях року липні і серпні відчувається вологість і горяч. Однак і цьому можна зарадити, бо пляжі над морем є найкращим ліком проти спеки.

У всіх українських громадах Фльориди процвітає рухливе життя. Більші наші поселення дорівнюють своєю активністю громадам півночі. Проявляють досить жваву активність у влаштуванні різних імпрез розвагових: маланок, запустів; відзначення національних свят, річниць народження визначних українських велетнів — Шевченка, Франка, Шашкевича, Чупринки й інших.

Найуспішніші імпрези, що об'єднують наше громадянство — це Свято Державности - Злуки Українських Земель, Шевченківське Свято, Листопадовий Зрив, імпрези, присвячені УПА та ген. Чупринці, і Свято Героїв. Великим успіхом користуються імпрези — Маланка, передпостні Запусти.

У неділю, 3-го березня ц.р., українська громада Ст. Пітерсбургу урочисто відзначила день смерти генерала Української Повстанської Армії - Тараса Чупринки - Романа Шухевича. Панахиду відправив о. парох Ярослав Федик при участі вірних, які масово взяли участь у молінням за поляглих героях УПА і нескореного полководця, що героїчно боровся з наїздниками за визволення України.

У просторій церковній напрочуд гарно вдекорованій залі на сцені, прикрашеній живими квітами і зеленню виднів маєстатично портрет цього відважного полководця. З обох боків пишались прапори України й Америки. Святочною програмою знаменито проводив Володимир Лаврівський, культурно-освітній референт ООЧСУ. Сольоспівом Христина Панчук започаткувала мистецьку частину, а за цим слідував гимн „Ще не вмерла Україна", який спонтанно відспівала вся публіка разом із хором „Україна" під керівництвом проф. Тритяка, потім виступали хор „Дніпро" та квартет (струнні інструменти і фортепіян), в якому брали участь артисти проф. Жмуркевич, Павлишин, проф. Омельський і пані Бучинська.

Надзвичайне зацікавлення викликав монтаж, який деклямували пані Копинець Сулима і Ціх. В ньому представлено життя полководця Чупринки. Одна заувага — голоси деклcматорів часто не було чути, мабуть, із-за несправних мікрофонів.

Найцікавішою частиною програми була доповідь Клементини Жмуркевич, в якій вона подала життєпис Шухевича-Чупринки, від дитинства до його відходу із цього світу, згадавши також про його сина, що від молодих років по сьогоднішній день мучиться в ув'язненні за славні подвиги свого батька - героя. Особливо добре зуміла представити подвиги УПА і партизанську акцію УПА аж до її ліквідації.

Осип Біловус

ВИСТУП УЧНІВ УМІ

Філядельфія. — В неділю, 28-го квітня ц.р., о год. 4-ій по полудні в залі Українського Освітньо-Культурного Центру, при 700 Сідар ровд відбудеться 51-ий виступ учнів Українського Музичного Інституту, Відділ у Філядельфії. Братимуть участь 19 учнів кляс учителів: А. Жилавої, Ю. Оранського, Г. Поритко, Сестри Тарсикії, ЧСВВ, Л. Рудого, Н. Чемеринської, М. Чапельської-Яримович; фортепіяновий супровід: Г. Поритко і Л. Рудий.

Реальні...

(Закінчення зі стор. 2)

проходив в СССР за перших п'ять років ери Хрущова.

Тоді це мало такий наслідок, що послабла внутрішня система, а там і побудована за часів Сталіна імперія, що насамперед якнайяскравіше виявлялося в сателітніх країнах, але великою мірою також і в неросійських республіках. Не треба хіба доказувати, що курс на справжнє роззброєння, на внутрішні реформи і сьогодні захитав би імперією. А до того не хоче допустити саме сучасна совєтська правляча мафія, яка на практиці після банкрутства комунізму й його фактичного омертвіння, керує імперією, спираючися на мільйони російських шовіністів-імперіялістів.

У зв'язку з вищесказаним абсолютною фантазією є надії західніх оптимістів (якщо хтось хоче — опортуністів) на можливості домовлень з Ґорбачовим. Він продовжуватиме стару політичну лінію, а його тактика спиратиметься на словесне окозамилювання, на дрібні поступки, на бажанні вбити клина між Західньою Европою та Америкою, на вичікуванні, що в Америці знову прийдуть до влади так звані „реалісти". А всі його внутрішні реформи зведуться до таких чи інших „указів" про боротьбу з хабарництвом та крадежами, до чисток, які нічого на практиці не можуть змінити. Ця його „діяльність" уже почалася.

Слов'янський...

(Закінчення зі стор. 1)

При мікрофоні проф. Мирослава Знаєнко, яка вела програму в часі Слов'янського фестивалю.

(Фото: Дора Рак)

оберка, краковяків, польки (варшавської) і на закінчення „американської польки".

Рівночасно у вітальній залі зорганізовано виставки, про які подбали обі організації.

Українську виставку великодніх писанок влаштувала Евгенія Харченко, прибираючи стіл вишивками і керамікою власної роботи; окремо виставлено оригінальні писанки, розписані лемківськими і закарпатськими мотивами (із збірки Марії Роговської). Коло стола Е. Харченко постійно була група глядачів, що пильно слідкували як вона писала писанку.

Участь у виставці взяла також Валентина Тритяк із своєю колекцією прецизно різьблених у дереві писанок. Ця збірка ефектовно уложена в окремих шафках і точно описана, документує і утривалює орнаментику і кольорит українських писанок з різних областей України. Кілька років пильної праці вложила В. Тритяк для виготовлення цієї колекції, щоб уточнити орнаментику писанок і відтворити їх мистецькою різьбою у дереві. В дечому був їй дуже помічним її муж, зокрема при виточуваня яйця в дереві та у приготуванні виставкових шафок. Для інформації глядачів є добре написана летючка.

Виставку польської сучасної творчости та великодній стіл влаштували Антон і Аделя Чаплі при допомозі Діяни Ґази. Традиційний польський великодній стіл накритий коронковою серветкою пристроїла А. Чапля згідно із давнім звичаєм, з білим баранчиком посередині. А. Чапля родом з Варшави і в розмові розповідала про героїчне варшавське повстання, що трагічно закінчилося масовим вивозом населення до концентраційних таборів, а й вона пережила чудом страхіття „табору смерти" в Освєнцімі.

Успішно пройшов день Слов'янського фестивалю, ініціятором якого є д-р Тарас Гунчак, професор історії в Ратґерс університеті. Він продовжує цей вдалий проєкт одинадцять літ, даючи групам до диспозиції престижеве приміщення в Робсон Голл завдяки прихильности університетської адміністрації і провоста.

Програму вела легко і привітно проф. Мирослава Знаєнко, ассошієйт професор чужинних мов і директор програми східньоевропейських студій при факультеті мистецтва і науки Ратґерс університету в Нюарку.

Біля 300 осіб приємно провели недільне пополудне. Все ж українські мешканці міста і околиці повинні сильніше підтримати цю гарну імпрезу.

В тім же університеті, у вестибюлі Дана бібліотеки, влаштували українські студенти великодню виставку. У чотирьох ґабльотках розміщено справді гарно предмети української народної творчости, а в одній з них виставлено прибраний великодній кошик з паскою і писанками. Відповідні написи пояснюють українські традиції і звичаї, а таблиця при вході інформує про цю виставку.

Почин української студентської молоді гідний уваги і похвали, з одною заввагою, щоб на майбутнє влаштовуючі виставку порадилися відносно правильности експонатів та не мішали сучасних „сувенірних" виробів із стилевим українським народним мистецтвом.

СВЯЧЕНЕ В ГАНТЕРІ

Гантер, Н.Й. — Душпастир і управа церкви св. Івана Хрестителя інформують, що парафіяльне Свячене відбудеться тут в неділю, 28-го квітня ц.р., зараз по Службі Божій (12-та год. вполудень) в залі Ґражди. Можна зголошуватись телефоном на число (518) 263-3862, або 734-3626. Гостям раді.

ДВА ВИСТУПИ В. МОРОЗА

Ірвінґтон, Н. Дж. — В суботу, 27-го і неділю, 28-го квітня ц.р. Валентин Мороз виступить в Ірвінґтоні і Балтиморі. Тим разом він говоритиме на тему: „Найновіші тенденції в Україні". В Ірвінґтоні виступ відбудеться о год. 6:30 по полудні в Українському Народному Домі, при 140 Проспект авеню, а в Балтиморі о год. 5-ій по полудні в залі „Само помочі". Там В. Мороз говоритиме на тему: „КГБ з власного досвіду".

У Філядельфії відбулася мистецька виставка д-р В. Варварів

Мистецька виставка, на яку з зацікавленням чекала українська громада нашого міста і околиці, відбулася з повним успіхом. З Вашінґтону приїхала молода мисткиня Вікторія Варварів, яка чарувала нас і своєю появою, і тим, що привезла — своїми мистецькими творами. Це не перша виставка у Філядельфії, багато їх вже влаштував 43-ій Відділ СУА. Але цим разом ми вперше мали змогу оглянути щось нового: гарні і оригінальні малюнки на склі та шовку. А було на що подивитися!

Виставка почалася відкриттям у п'ятницю, 22-го лютого, і тривала цілу суботу і неділю, 23-го і 24-го лютого. Голова 43-го Відділу Анна Максимович, відкриваючи виставку, сердечно привітала мисткиню і всіх присутніх гостей. Привіт від Мистецької Студії передав мисткині її голова Юрій Гура. Слово про Вікторію виголосила імпрезова референтка Людмила Чайківська, яка є душею кожної імпрези. „Ми з приємністю і гордістю вітаємо сьогодні молоду малярку, яка йде вперед велетенським кроком до все більших і більших успіхів", сказала вона. Доказом того є її 20 індивідуальних і збірних виставок, які відбулися в найбільших містах Европи, Америки і Канади, а саме: в Женеві, Фльоренції, Едмонтоні, Сан Франсіско, в Ґалерії Об'єднання Українських Мистців в Америці у Ню Йорку, у стейтах Вірджінії і Мериленд, та в Парижі, де в 1975 році вона одержала золоту медалю за мозаїкову скульптуру на виставці в Ґранд Пале. Вона брала також участь у гуртових виставках текстильних виробів у Ню Йорку, мозаїки і скульптури в Парижі і малювання на склі та шовку на Союзівці.

Вікторія викладала курси малювання на шовку і малювання текстильних взорів у Парижі в 1980 році і в Смітсонському Інституті у Вашінґтоні в 1981 році. Її унікальні ручно мальовані шовкові шалики, хустки, блюзки, подушки, серветки та сукні продають у першорядних департаментових крамницях в Італії, Франції та ЗСА (Сакс Фіфт аве, Гесс, Бонвіт Теллер), а її мистецькі твори можна знайти у збірках визначних колекціонерів. Вікторія працювала в різних текстильних підприємствах як інструктор малювання на шовку у Вашінґтоні, в Мериленді, в Італії і в Парижі.

Вікторія Варварів народилася в Ню Йорку. Вона є дочкою відомих українському суспільству громадських діячів Олени і покійного д-р Константина Варварових. Її батько був заступником голови ЮНЕСКО в Парижі від 1972 року протягом семи літ, а пізніше директором телекомунікації в Державному департаменті в Вашінґтоні. Свою мистецьку освіту почала Вікторія в Меримавнт коледжі у стейті Вірджінія. В 1974 році, у зв'язку із службовими обов'язками свого батька в американській дипломатичній службі, вона виїхала з родиною на сім років до Парижу, де перед нею розкрився світ мистецтва, а її мрія наблизилась до дійсности. Там у відомій Національній Академії Мистецтва студіювала мозаїку, скульптуру і малюнок, а в американському коледжі закінчила студії в 1977 році із ступенем бакалавра з історії мистецтва. Згодом вступила у славний Сорбонський університет, в якому в 1979 році здобула ступінь маґістра з естетики, а в 1984 році — докторат з мистецтвознавства. Тема її докторської дисертації — „Передхристиянські впливи на сучасне українське народне мистецтво". „Легко це не прийшло, треба було попрацювати", — сказала нам Вікторія. Життя в Парижі було розквітом її мистецького таланту. В цьому світовому осередку мистецтва вона почала свою успішну мистецьку кар'єру як малярка і скульптор. На жаль, не можемо сьогодні оглянути її скульптур, бо вони завеликі та затяжкі і зберігаються в музеях. У 1980 і 1981 роках Вікторія проживала в Італії, де під соняшним небом Венеції і Фльоренції розвивала і вдосконалювала свій мистецький талант.

В. Варварів — мисткиня, яка не обмежилася до однієї вітки мистецтва. Її мистецтво різнорідне: вона не тільки переконана, що одна техніка малювання може доповняти і збагачувати іншу техніку, але й що один рід мистецтва дає поштовх і бажання пізнати і збагнути інші роди мистецтва. Це переконання і відчуття зродилося у неї ще у заранні її літ. Коли на шостому році життя почала рисувати й малювати, вона зрозуміла й відчула згодом, що її цікавлять різні інші мистецькі ділянки, тому так дуже хотіла пізнати і вивчити кераміку, мозаїку, графіку і скульптуру. Її останнє оригінальне досягнення — це малюнки на склі і шовку, які ми з приємністю оглядали.

Вікторія розповіла, що техніка малювання на склі була вже відома два тисячі років перед Христом у єгиптян, фенікійців і вавилонців. У XVI столітті вона поширилася в Німеччині, в XVIII у Франції, головно у стилі рококо, а в XIX столітті у Східній Европі, включно із Західньою Україною. Техніка малювання на шовку була відома ще перед християнством в Китаї і Японії, а на початку XX століття примандрувала до Франції. Шовк — це фантастичний матеріял для малюнку, має в собі легкість і світло.

Вікторія також поетка, пише вірші українською і французькою мовами. Також працює над книжкою про естетику. Один з її віршів, що були надруковані у журналі „Сучасність", прочитала нам Людмила Чайківська. Цей вірш — гарний і ніжний, і так дуже схожий на барвисті квіти, розсипані по шовкових картинах на стіні.

Вікторія плянує викладати в університеті або у приватній мистецькій школі, передаючи свій досвід та ідеї студентам. Тепер вона їде до Австралії, щоб працювати в університеті. Вікторія — це свідома молода українка, вона матурою закінчила школу українознавства в Вашінґтоні, є пластункою, належить до старшо-пластунського куреня „Перші Стежі" і є членом УНС.

„Природа обдарувала Вікторію багатьма талантами та позитивною впертістю збагачувати своє знання та певно прокладати собі стежку в мистецтві. Ми бажаємо їй дальших успіхів в її професійному і особистому житті", — закінчила імпрезова референтка та запросила до слова мисткиню. Вона нам розказала, що вперше побачила техніку малювання на склі під час мандрівки по Румунії і Югославії, захопилась нею і почала її вивчати. Скло хоронить від знищення малюнок, який виконується на відворотній стороні. З малюванням на шовку зустрілася в Парижі і ця техніка, знана як „батік", відразу полонила її. Коли вона її опанувала, почала малювати на шовку а також на полотні і вовні. Після закінчення такого малюнку, спеціяльна машина утривалює його і фарба ніколи не облазить. Вікторія заохочувала гостей, щоб задавали їй питання, а вона радо буде відповідати. І коли голова Анна Максимович закрила офіційну частину вечора, гості підходили до Вікторії і питали її про все, що їх цікавило в її мистецьких творах, а вона докладно і цікаво все пояснювала.

На виставку складалися картини на склі, на шовку, відбитки дереворитів, мальовані шовкові шалики і подушки. Цікава композиція мистецьких праць та дібрані кольори, заставляли гостей не тільки з приємністю їх оглядати, але й купувати. На відкритті було присутніх 111 осіб, а всіх відвідувачів протягом трьох днів було 200. Всі вони вписалися в альбом, який приготували для мисткині союзянки. З наших мистців-малярів виставку відвідали (поазбучно): Юрій Гура, Василь Дорошенко, Петро Капшученко, Евгенія Лукомська, Андрій Мадай, Петро Мегик, Степан Рожок, Леся Терлецька, Евгенія Чапельська.

Довго ще тягнувся вечір при милій гутірці та при каві і солодкому. Ніхто не поспішав додому, мабуть, не хотілося скоро повертатися до хатньої буденщини.

Наступного дня, у суботу, в цій самій залі, де була виставка, відбувся ввечері коктейль перед бенкетом Освітньо-Культурного Центру. Всі гості, що прийшли на коктейль, мали вільний вступ на виставку. Деякі з них прийшли ще раз у неділю і закупили образи. За час виставки була продана одна третина всіх образів.

Мистецька виставка Вікторії Варварів була успішною імпрезою, з якої раділа мисткиня і ми всі разом з нею. Зокрема велике моральне вдоволення мав наш 43-ій Відділ СУА, тому що гостив у себе і дав підтримку молодій українській людині, яка в своєму житті вибрала шлях мистецтва і закріпила його генієм творчого духа.

Ірина Райнер

Оборона...

(Закінчення зі стор. 1)

диції її батька справжнім ґеноцидом.

У редакційній статті щоденника „Клівленд Плейн Ділер" з 17-го квітня редакція коментує, що коли Дем'янюк насправді є цим горезвісним „Іваном Грозним", то, не зважаючи на відстань сорока років, він повинен стати перед судом в Ізраїлі". Коли ж, одначе, Дем'янюк не є цією людиною, а тільки невинним військово-полоненим, який подав інше місце свого народження (що американська преса постійно називає „фальшивими інформаціями на візі") — тільки тому, щоб забезпечити себе перед совєтськими репресіями — тоді це справді є великою трагедією".

В останній хвилині, коли писано ці рядки, надійшла вістка, що І. Дем'янюка несподівано й без ніякого попередження адвоката й родини вивезли до віддаленого південного стейту Мізурі, що дуже комплікує заходи його оборони і є поважним порушенням його горожанських прав.

Не зважаючи на всі існуючі проблеми, оборона продовжує свої заходи. Але ці заходи мусять бути піддержані масовою реакцією всього українського громадянства. Потрібні масові телеграми до сенаторів, конґресменів, листи, а також телефони до Білого Дому (202) 456-1414, до Державного секретаря Джорджа Шулца (202) 492-6800 й генерального прокуратора Едвина Міса (202) 456-2235.

Також необхідна фінансова підтримка, бо кошти зростають з кожним днем. Ваше листування й пожертви слід висилати на адресу: CAUSE, P.O.Box 29058 Cleveland, Ohio, 33129.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ТРАГІЧНОЇ СМЕРТИ

бл. п. ред.

Романа Данилевича

буде відслужена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ І ПАНАХИДА

в суботу, 4-го травня 1985 р., о год. 7:45 ранку в церкві св. Арх. Михаїла у Філядельфії, Па.

при 1013 Fox Chase Road

Проситься усіх Членів Українського Патріярхального Товариства та Мирян прилучитися до щирих спільних молитов за спокій душі Покійного провідного діяча патріярхального руху.

Крайова Управа
Українського Патріярхального
Товариства у ЗСА

Зі смутком і жалем повідомляємо Приятелів та Знайомих, що 19-го квітня 1985 р. відійшов у Вічність на острові Антиґа Дорогий МУЖ, БАТЬКО та ДІДО

бл. п.

БОГДАН ТИМЯК

нар. 19-го квітня 1925 р. в Глинянах, в Україні.

ПОХОРОН відбудеться 25-го квітня 1985 р. в церкві св. Івана Хрестителя в Сиракюзах, Н. Й. і спочиватиме на українському католицькому цвинтарі св. Духа у Гемптонбурґу, Ню Йорк.

Залишені у смутку:
дружина — МАРІЯ
донька — РОКСОЛЯНА ПОНЧИНА
з мужем ВАСИЛЕМ
внучка — МЕЛАНІЯ
кузин — д-р ОСТАП БУЦМАНЮК з родиною в Австрії
та Рідня

В пам'ять Покійного, Родина просить замість квітів на могилу складати пожертви на Патріярший Фонд.

Загальні збори 82-го Відділу СУА

24-го лютого ц. р. в Ню Йорку відбулися двадцять перші Загальні збори 82-го Відділу СУА.

Збори відкрила і правітала присутніх діюча голова Іванна Клим. Молитву СУА відчитала Теодора Бриттан. Зборами проводила Олександра Кіршак, а секретарювала Ірина Іванчишин. До президії зборів запрошено голову Округжної Управи Лідію Маґун. Хвилиною мовчанки вшановано пам'ять референтки суспільної опіки Володимири Падох. Після схвалення правосильности зборів відчитано звіт з попередніх Загальних зборів.

Слідували звіти референток. За неприсутню Наталію Попель касовий звіт відчитала Т. Бриттан. Зразково і фахово написаний звіт дав ясний образ стану каси. У звітному році Відділ не тільки вив'язався з усіх зобов'язань до Головної Управи і Округи СУА, але й пожертвував по 100.00 дол. на Пресовий Фонд „Наше Життя" і Український Музей в Ню Йорку. Праця організаційної референтки Теодори Бриттан дала позитивний вислід — до Відділу вступило чотири нові членки.

За стараням культурно-освітньої референтки І. Клим кожні ширші сходини крім ділової частини, доповнені цікавою програмою.

В цьому році Відділ відзначив 20-тя свого існування. У програму святкувань включено відзначення основниць Відділу та голів на протязі 20-ти років. Про 20-літню діяльність відділу доповідала Н. Попель. На цьому святковому вечорі вшановано також довголітню громадську працю нашої членки Ольги Соневицької. Про її діяльність доповідав ред. Володимир Барагура. Програму доповнив виступ співачки Христини Карпевич, деклямація колишніх членок „Гуртка Книголюбів" (Марта Іванчишин-Пушка і Надія Диба-Подоляк) та співочий ансамбль 82-го Відділу під акомпаньямент Лідії Котлярчук.

Широко розгорнена праця референтури суспільної опіки, яку очолювала Ольга Гірна, при допомозі невтомної, повної посвяти праці нашої почесної членки Олени Назар, дала подиву гідний результат. Вислано 40 пакетів до Південної Америки і Польщі. Крім цього, грошову допомогу одержали потерпілі від повені у Бразилії. О. Назар особисто зібрала 450 дол. на будову каплиці в Горлицях, Лемківщина. Кошти посилок покривали збірки, проведені під церквами, та окремі пожертви. Через Відділ проходять дві стипендії на вищі студії молоді в Бразилії.

Пресова референтка Ірена Крамарчук своєчасно повідомляла в пресі про працю Відділу, написала історію Відділу до Конвенційної Книжки, хроніку до „Нашого Життя" та допис до „Свободи" про святкування 20-ліття 82-го Відділу. Вела альбом знімок і вирізків з преси про діяльність Відділу. Збирала передплату на журнал „Наше Життя".

Мистецька референтка Ольга Трачук впродовж кількох років віддано працювала для Українського Музею, як теж виготовляла таблиці вишивок до „Нашого Життя".

Господарські референтки Олена Смулка, Лідія Волосянська і Юлія Криса організували продажі печива, що збагачувало касу відділу. На імпрези і сходини приготовляли буфети.

Колишня голова Софія Серафин у своєму звіті доповнила звідомлення про діяльність Відділу. Крім обов'язків у відділі, голова брала участь в імпрезах Округи та інших відділів СУА. Репрезентувала Відділ на XX Конвенції СУА. У зв'язку з виїздом з Ню Йорку, була змушена внести резиґнацію з посту голови, а на її місце кооптовано І. Клим.

Звіти референток і голови дали огляд праці відділу за 1984 рік. До слова запрошено голову Округжної Управи Л. Магун, яка підкреслила важливість приєднання членства, підтримки Українського Музею та стовідсоткової передплати „Нашого Життя", подала кілька цінних вказівок та подякувала Управі за зразкову співпрацю з Округжною Управою.

На пропозицію Контрольної комісії — О. Соневицька, О. Вербовська, Л. Гошовська — уділено довір'я уступаючій Управі, а на внесок Номінаційної комісії в складі: Ю. Криса, Т. Бриттан, Я. Лісовець, О. Смулка і Л. Волосянська, вибрано нову управу в такому складі: І. Клим — голова, О. Кіршак — заступниця голови, Т. Бриттан — організаційна, Н. Канюга — кореспонденційна секретарка, Л. Стасюк — протоколярна секретарка, Н. Попель — касирка. Референтками вибрано: І. Іванчишин — культурно-освітня, М. Мирошниченко — пресова, С. Серафин — суспільної опіки, Ю. Криса і А. Стасів — господарські. Контрольна комісія: О. Соневицька — голова, К. Лонкевич і О. Яхно — члени.

Нововибрана голова подякувала за довір'я та передала китицю квітів колишній голові С. Серафин. Молитвою закінчено збори.

При вині відспівано многоліття уступаючій і новій Управам, а при каві і солодкому ще довго велась гутірка на тему майбутньої праці у Відділі.

І—ка

На марґінесі Загальних зборів 28-го Відділу СУА

Загальні збори 28-го Відділу Союзу Українок Америки, 53-ті з черги, відбулися 27-го січня ц. р.

Заснування 28-го Відділу, одного з найстарших відділів СУА, відбулося в листопаді 1932 року. П'ятнадцять членок дало початок ідейній і невсипущій праці для української справи.

Першою головою Відділу була А. Онищук, а дальше П. Хома-Кучкуда, М. Настюк, А. Настюк (17 років), С. Андрушків, О. Мусаковська, С. Карапінка, Е. Мартинець, Л. Гладка, О. Цар, О. Муссаковська (вдруге), Е. Цяпка і С. Олесницька, теперішня голова Відділу.

З роками діяльність зростала і спрямовувалася згідно з потребами нашого суспільства. Від харитативної допомоги Україні, акція переселення і допомоги залишенцям, до традиційно-культурної й освітньої активности, а врешті, діяльність вийшла і на ширше поле співпраці з іншими українськими та міжнародними організаціями.

1984 рік для 28-го Відділу СУА був виповнений різноманітною діяльністю. Найбільше уваги і труду було присвячено суспільній опіці: допомозі українцям в Бразилії і в Польщі пакунками з одежою, харчами, книжками, а також грішми; спеціяльна допомога сиротинцям, старшим віком, хворим і „бабусям". Працю суспільної опіки веде з великим успіхом Ольга Гнатик.

Відділ є активним членом організацій „Американці в обороні людських прав в Україні" і „Поміч політичним в'язням". Для тої діяльности треба було роздобути фонди. Отже, приєднано двох „спонзорів" для фінансування стипендій, а також відбувалися збірки під церквою, на похоронах, продаж печива й „Китайська льотерія", яка звичайно приносить найбільший дохід. На суспільну опіку видано 2,703 доляри.

Відділ має 92 членки. На ширших сходинах відбувалися доповіді: з нагоди 50-ліття Першого Жіночого Конгресу СУА, про Наталію Кобринську як основницю жіночого руху в Україні, про життєвий шлях Патріярха Йосифа Першого, про Львів, на День Матері і мистецьке читання „Віршів зі Сибіру. Культурно-освітньою ділянкою дуже вміло відала Люба Єднака.

Голова Округжної Ради СУА Ірина Чайківська порушила на загальних зборах справу журналу СУА „Наше Життя", який є у фінансовій скруті. Загальні збори постановили досягти 100-відсоткової передплати серед членок. Округжна Рада є лучною ланкою між Відділами та Централею СУА і наша голова постійно бере участь у її сходинах, а також разом з делеґатками-членками нашого Відділу репрезентує Відділ у всіх імпрезах Округи і на Конвенціях СУА.

Коли відходять у вічність наші членки (минулого року відійшло їх 4), наш Відділ вшановує їх масовою участю в похоронних відправах прощальним словом і символічною квіткою на їх домовину.

Наші дві діяльні членки Юлія Добош і Марія Робак були нагороджені Папським відзначенням. На бенкеті в їх честь голова вшанувала їх промовою.

Імпрезова референтка Валя Калин-Магмет влаштувала дві імпрези для ширшого громадянства: „Містерії Середнього Сходу" і Чайний Вечір з програмою. Слава й Остап Олесницькі вложили багато праці, щоб упорядкувати зібраний матеріял для „Містерій Середнього Сходу" і подати його в цікавій і артистичній формі учасникам. Це досвід їх восьмилітнього побуту в Саудській Арабії, куди вони були запрошені на працю в університет в Даграні. Перед очима слухачів пересувалися картини побуту цієї екзотичної і оригінальної країни де поруч промислового розвою верблюди все ще є невід'ємною частиною її життя. Спеціяльно цікаво було прослухати про ролю жінки в Арабії. Жінка є відсунена від будь-якої ролі в суспільнім житті. Вона не виходить на загальний форум, а займається вихованням дітей і домом, а освіту набуває в окремих школах під наглядом учительок. Якщо працює, то лише в окремих відділах, призначених виключно для жінок. Жінкам не вільно провадити авто.

Для доповнення заслуханого присутні оглядали приготовану виставку верет, килимів, нашийників, намист, виробів зі шкіри і верблюжої шерсті. Були також експонати з Індії, Сирії, Єгипту Ірану і Тибету та численні знімки.

Друга імпреза легкого жанру — розваговий Чайний вечір, душею якого була Валя Калин-Магмет з виступами численних виконавців, про яких була вже вичерпна згадка в „Свободі" (з дня 26-го січня ц.р.) авторства Ірини Дибко. Надпрограмовою несподіванкою імпрези був виступ артиста маляра Романа Павлишина з його виставкою образів, з яких вісім він подарував 28-му Відділові СУА.

Відділ має свою бібліотеку з 537 книжок, які є упорядковані, скаталоговані і випозичувані членкам.

Господарські референтки приготовляли перекуски на всі імпрези Відділу та влаштували традиційну Різдвяну зустріч.

28-ий Відділ має 12 шерів в Українському Народному Дому в Ірвінгтоні, де має залю на свою домівку, яку винаймає іншим відділам СУА на їхні сходини й імпрези, а також на сходини Округжної Ради.

Загальні збори вибрали нову Управу в складі: Слава Олесницька — голова; Ольга Муссаковська, Наталія Загайкевич — заступниці голови; Іванна Хамуляк — секретарка; Надія Мандрусяк — кореспонденційна; Марія Храплива — пресова; Леся Падковська — касирка; Надія Біґун — заступниця; Марія Гординська — організаційна; Таїса Богданська — імпрезова; Люба Винарчук — заступниця; Ірина Качмарська — культосвітня; Лідія Гладка — зв'язків; Марія Дурбак, Ірина Небелюк — бібліотекарки; Ольга Гнатик, Ольга Муссаковська — суспільна опіка; Анна Стоцко, Зиновія Воробець — поміч, Юстина Луків, Параня Ляцко, Анна Мокринська — господарські; Емілія Цяпка, Зиновія Воробець, Надія Біґун — контрольна комісія; Володимира Нагорняк, Люба Єднака — заступниці.

Приємним епізодом загальних зборів було вручення грамоти почесного членства заслуженій союзянці Софії Андрушків.

Пресова референтка

Хроніка подій в Голивуді

Старанням Відділу УККА в Голивуді, Фльорида, відзначено 66-ту річницю 1-го Листопада 1918 року в залі Українського Культурного Центру, 2-го грудня 1984 року.

Після відспівання американського гимну голова місцевого Відділу М. Яремко відкрив святкування.

Реферат про Листопадовий Чин, його велич та значення, як дороговказ для грядучих поколінь, виголосила голова ОЖОЧСУ Надя Мудрейко. Гарною мовою та з великим почуттям, вона наче намалювала образ непереверщених героїв, неустрашимих борців за українську державність; листопадовий чин поневоленого але ніколи не скореного народу. Вранці 1-го листопада 1918 року на мурах княжого міста Львова появилася Проклямація Української Національної Ради, яка голосила: „Волею українського народу утворилася на українських землях бувшої Австро-Угорської монархії — Українська Держава" і цим заявлено світові про бажання українського народу жити самостійним державним життям.

Рясні оплески зібрала наймолодша з присутніх чотирилітня Надія Мартин, яка продеклямувала „Хто я".

Опісля мгр Б. Сперкач заграв на фортепіяні в'язанку українських мелодій і „Рапсодію" Шуберта. Інж. А. Горак прекрасно описав панорами княжого города Львова; про красу парків, співи солов'їв і юні переживання в своєму мемуарному спогаді „Мій Львів і Листопад". М. Гарматій продеклямувала вірш Б. Лепкого „Спіть, хлопці, спіть", а М. Яремко продеклямував „Листопадовий Зрив" В. Фіцаловича. Дуже добре звучав Український Національний Хор під диригентурою М. Івашка, якому акомпанював мгр Б. Сперкач. Хор проспівав: „Коли ви вмирали", „Чуєш, брате мій", „Вилітали сизі орли", „За рідний край" і „Гей, ви стрільці січовії". Програму закінчено українським національним гимном „Ще не вмерла Україна".

18-го січня ц.р., за старанням ОЖОЧСУ, відбулась спільна Просфора. Після молитви о. Б. Скасків поблагословив українські традиційні страви на столах Йорданською водою, після чого він у короткому слові з пієтизмом згадав про наші різдвяні звичаї.

Свята Йорданська вечеря була присвячена українським жінкам страдальницям, що перебувають тепер на засланні. В честь цих жінок голова ОЖОЧСУ Н. Мудрейко засвітила символічну ялинку під звуки колядок та щедрівок і промовила до чисельно зібраних гарячими словами переслала привіт та вислови любови, подиву та признання нашим каторжницям.

Важливим святом був День української державності, котрий влаштовано 20-го січня. Після відспівання американського гимну вступним словом започаткував свято М. Яремко. Вже 67 літ проминуло з того часу, як на Софійській площі пролунали гучно слова 4-го Універсалу, слова Акту Злуки всіх українських земель в одну Соборну Самостійну Українську Державу. Держава впала, але запалений актами 22 січня смолоскип до сьогодні не погас в серцях українського народу, його з року в рік скріплюють на силах нові покоління, нові борці-герої, щоб в слушний час принести його до Золотоверхого Києва.

Святочну доповідь виголосив д-р М. Чировський, проф. Сіттон Гол університету, член Екзекутивного Комітету УККА, дійсний член НТШ та голова Головної Управи ООЧСУ. Він підкреслив, що відзначування 22-го січня щороку є великим обов'язком українців на поселеннях, щоб віддати пошану творцям великих діл та щоб скріпити себе у національному дусі. Проголошення самостійности і соборности — це наймогутніша і найвизначніша подія в українській модерній історії; це ланцюгове пов'язання з всіма визвольно-державницькими подіями від найдавніших часів по сьогоднішній день.

Програму доповнили: деклямація „22 січня" Віктора Яросевича, учня „Рідної Школи" в Маямі, деклямація Дарії Лужняк, С. Кандиба, „Свою Україну любіть", інж. Віктора Полярного, М. Вереса, „Універсалом". Б. Сперкач, який заграв на фортепіяні варіянт народної пісні „Родимий краю".

Український Національний Хор під диригентурою М. Івашка відспівав „Вкраїно мати", „Пробудилась Русь", „Гей, злітались орли" та „Живи, Україно". Академію закінчено відспіванням українського гимну „Ще не вмерла Україна". Після Академії проведена збірка на АБН принесла 367 дол.

Дня 22-го січня на площі української церкви Успення Пресвятої Богородиці в Маямі зібралось велике число вірних з Маямі, Маямі Біч, Галяндел і з Голивуду.

З цієї нагоди парох о. В. Зарічний виголосив коротке зворушливе слово. Опісля відбулась в церкві торжественна Св. Літургія при участі о. пароха та о. Б. Скаскова.

Отець Б. Скасків промовив до вірних під час Св. Літургії. Темою цієї знаменитої проповіді була роля нашої Церкви у визвольних змаганнях колись і тепер. Молитвою Митрополита А. Шептицького за рідний край та пісне-гимном „Боже Великий Єдиний" закінчено церковну відправу.

26 січня відбувся Бенкет-забава, якими відзначено 8-му річницю придбання Українського Культурного Центру. Бенкет, який уряджено спільно зі Спілкою українських підприємців і промисловців, відкрив голова УК Центру А. Угляр. Молитву провів настоятель української православної церкви о. Л. Опока.

Головним промовцем під час бенкету був Я. Пришляк. У своїй промові він обширно накреслив працю Центру в минулому та подав напрямні праці і наших завдань на майбутнє.

В часі Бенкету представники різних організацій та пастор Жила склали привіти. Після Бенкету о. Б. Скасків, гість католицької парафії в Маямі, провів молитву.

Присутні, доцінюючи діяльність, вагу і значення цього Центру, склали 4,545 дол. на його потреби і розбудову.

Петро Ванаш

Поклін Тарасові Шевченкові в Апопці

У неділю, 24-го березня ц.р., по Службі Божій, у відновленій залі Об'єднання св. Володимира в українському селі Апопка, Фльорида, відбулося відзначення Шевченківських роковин.

Після відспівання „Заповіту" проф. А. Кулинич, відкриваючи свято, коротко і змістовно висвітлив значення традиційних березневих святкувань Шевченківських роковин українським народом.

Потім хор сеньйорів під диригентурою А.Кулинича (він - диригент, режисер і аранжер) проспівав дві пісні: „Б'ються пороги" і „Рідний світе".

Реферат виголосив голова Об'єднання св. Володимира Остап Забитко, уроджeнець Америки, українською мовою.

Після короткої перерви, потрібної для зміни декорації на сцені, виведено підготовану проф. Кулиничем інсценізацію „Тополя". Виконавцями цієї успішної інсценізації були Надя Фічко Ангелина Фіцик, Геня Кравець, Параскевія Боднарчук, Василь Кравчук і Василь Фіцик.

Присутні винагородили їх спонтанними оплесками.

Опісля хор відспівав „Садок вишневий", „Чорна хмара" і „На високій дуже кручі".

Голова Забитко подякував виконавцям за їх труд, а присутнім, які прибули з околиць східного побережжя Фльориди, деякі в радіусі понад 100 миль, щоб разом поклонитися Кобзареві.

Припадково на це свято попав інж. П. Лєхман, президент корпорації Ферфілд із штату Індіяна, який з дружиною і наймолодшим сином був у Дисні Ворлд на Фльориді. Це він вже від студентських часів, а пізніше як екзекутивний урядовець цієї компанії по всіх стейтах, де б його не закинули обов'язки праці, був промотором національних імпрез, диригентом хорів та активним громадським робітником.

Відспіванням українського національного гимну закінчено свято.

А.Ю.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

СТЕПАН ШИПИЛЯВИЙ, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 20-го січня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 17-го липня 1897 року в Україні. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дочок — Анну Макух з мужем Василем, Ольгу Берч з мужем Елмером; синів — Богдана з дружиною Христиною, Тараса з дружиною Джулісн, прибрану дочку Марію Горбачук з мужем Іваном; внуків, правнуків, ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 26-го січня 1985 року на цвинтарі св. Хреста в Лаккаванні, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!
М. Гаравус, секр.

ГЕЛЕН МЕКЕМУЛЛ, член УНС Відд. 413-го ім. О. Басараб в Юніон, Н.Дж., померла 10-го січня 1985 року на 68-му році життя. Нар. 5-го грудня 1916 року в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС стала 1939 року. Залишила у смутку доньку Джин Нері, сестру Марію Дичковську, двох внуків і одну правнучку. Похорон відбувся 14-го січня 1985 року на цвинтарі Евергрін в Гиллсайді, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!
М. Фера, секр.

АНТОН ШАЛЬ, член УНС Відд. 93-го ім. Івана Франка в Сентрал Фолс, Р. Ай., помер 4-го січня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 23-го березня 1896 року в Тарнавці, Україна. Залишив у смутку ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 9-го січня 1985 року на укр. католицькому цвинтарі в Блекстоні, Масс.

Вічна Йому Пам'ять!
Управа.

ІВАН ОЛІЙНИК, член УНС Відд. 150-го ім. Михайла Грушевського в Піттсфілді, Ма., помер 4-го січня 1985 року на 94-му році життя. Нар. 1924 року. Залишив у смутку сина Стефана, доньок Марію Терешко і Ірену Михайловську. Похорон відбувся 7-го січня 1985 року на цвинтарі св. Духа у Вателі, Ма.

Вічна Йому Пам'ять!
В. Гуска, секр.

ІВАН ОБЖАНСЬКИЙ, член УНС Відд. 332-го ім. св. Архангела Михаїла в Рарітан, Н.Дж., помер 23-го січня 1985 року на 95-му році життя. Народився в Україні. Членом УНС став 1934 року. Залишив у смутку дружину Марію, синів Івана і Михайла, дочку Гелен Кінні, троє внуків і одного правнука. Замість квітів проситься складати пожертви на: Somerset Medical Center Building Fund. Rehill Ave., Somerville, N.J. 08876.
Похорон відбувся на цвинтарі св. Бернарда в Бриджвотер, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

ПАРАСКА ШКРІБИНЕЦЬ, член УНС Відд. 339-го ім. св. Василія у Філядельфії, Па., померла 28-го січня 1985 року на 85-му році життя. Нар. 1899 року в місті Сколє, Україна. Членом УНС стала 1934 року. Залишила у смутку сина Чарлза, доньок Анну Ушко, Марію МекКірман і Еву Галасу; 10 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 31-го січня 1985 року на цвинтарі св. Марії на Факс Чейсі у Філядельфії, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Михайло Луців, секр.

МАРІЯ БИРВА, член УНС Відд. 304-го в Баффало, Н.Й., померла 22-го січня 1985 року на 90-му році життя. Нар. 30-го січня 1894 року в Україні. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку синів — Стефана, Андрія, Івана; дочок — Еву, Гелен і Ольгу; сестру Перл Василісін; 14 внуків і 13 правнуків. Похорон відбувся 28-го січня 1985 року на цвинтарі Мт. Олівет в Тавншіп Тонаванда, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Гнатик, секр.

АННА НАДЗАН, член УНС Відд. 99-го ім. св. Миколая у Вилкс Беррі, Па., померла 23-го січня 1985 року на 63-му році життя. Нар. 1922 року в Вилкс Беррі, Па. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку мужа Андрія; синів Михайла і Йосифа, брата Олексу, сестру Мері Анн і трьох внуків. Похорон відбувся 26-го січня 1985 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Плейнс, Па.

Вічна Їй Пам'ять!
Василь Валігун, секр.